

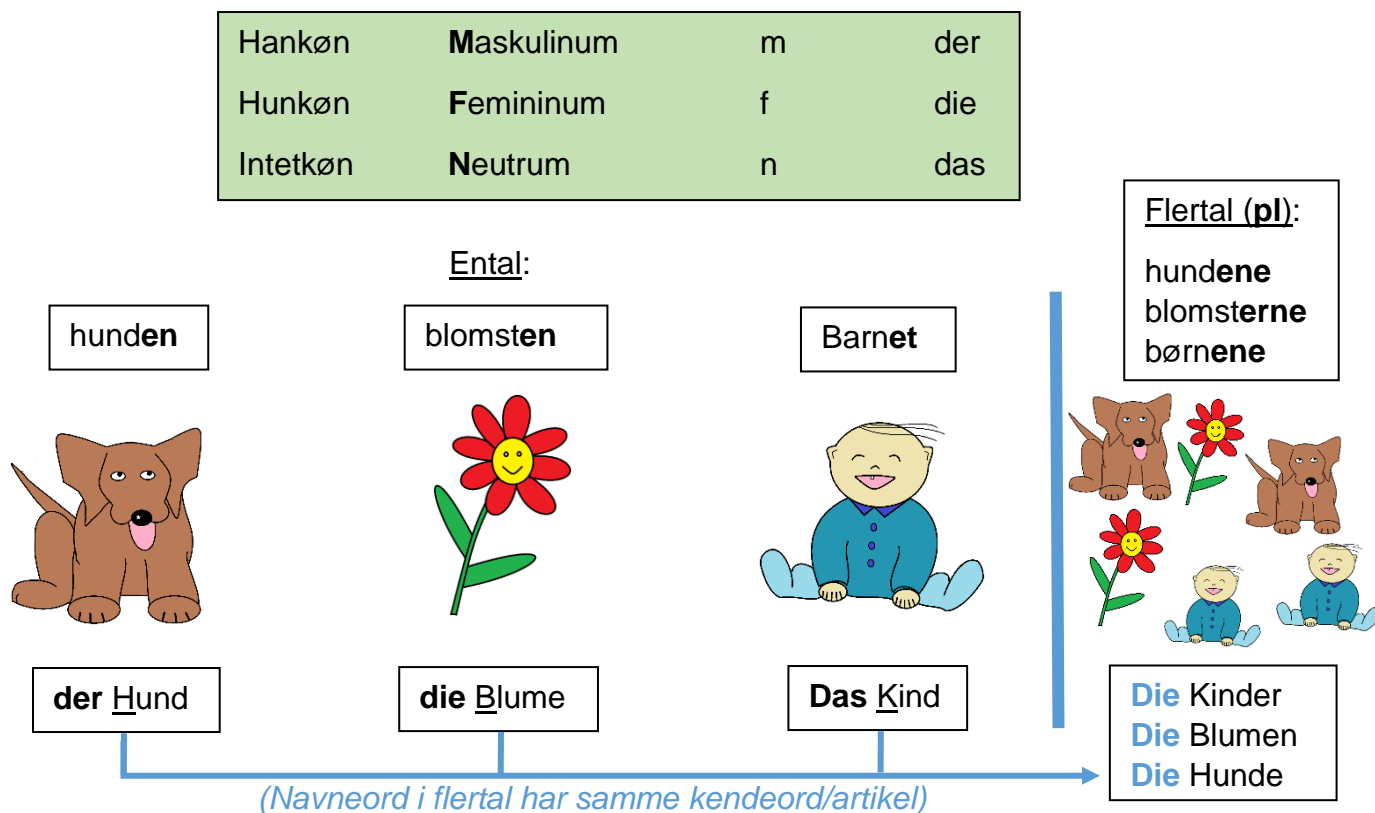
§ 1 – Substantivernes (navneordenes) bestemte artikel

Substantiver eller navneord, har **3 køn på tysk**. Der er et hankøn, et hunkøn og et intetkøn. Substantiver er alle ting og levende væsner der findes og er altså de ord vi kan sige en eller et foran på dansk. Nu kan du også allerede sige hvor mange køn der er på dansk. Engelsk har kun et køn. På engelsk siger man "the" foran alle ting.

Vi har i det danske sprog to køn (eller **artikler**). Vi har i det danske sprog et fælleskøn og et intetkøn. Fælleskøn siger vi *en bil/bilen* eller *en dreng/drengen* til. Til det danske intetkøn siger vi *et hus/huset* eller *et barn/barnet* til. Du tænker ikke over det i din hverdag, men du vil tydeligt kunne høre forskel hvis du sagde *en barn/barnen* eller *et bil/bilet*.

På tysk er der som sagt 3 køn eller artikler. Hankøn hedder **Maskulinum** på latin. Hunkøn hedder **Femininum** og intetkøn hedder **Neutrum**. En og et hedder derfor på tysk **der**, **die** eller **das**, da der jo er 3 forskellige artikler på tysk. For ikke at skrive de lange latinske navne, **forkortes de: m, f og n**. Du skal kunne disse navne i faget tysk, derfor er de skrevet op herunder.

Vi kan sætte alle disse substantiver i flertal. Flertal hedder **Pluralis**. Det forkortes **pl**.

Bemærk: Navneord skrives ALTID med stort bogstav på tysk.

Nu spørger du nok om, hvornår bruger man "der, die og das"? Det er der desværre ikke noget enkelt svar på, men der er nogle regler, der kan hjælpe dig lidt på vej...

Husk ordbogen er din bedste ven! Her kan du finde det enkelte bogstav (m, f, n) lige efter ordet, og dermed ved du hvilket køn det har.

Der er flere regler og alle reglerne har undtagelser, men her er de vigtigste. Prøv at huske på at...

usw. = und so weiter = og så videre

Hankønsord – der:

- Ord som betegner personer der er hankønsvæsner (slutter ofte på **-er**):
  - *der Vater, der Bruder, der Sohn, der Mann, der Onkel, der Opa* usw.
- Ofte dyr der ikke ender på -e
  - *der Tiger, der Löwe (undtagelse med -e), der Hund* usw.
- Alle benævnelser af personer og mange nationaliteter
  - *der Gast, der Dieb, der Bote, der Liebling, der Däne, der Schwede* usw.
- Navne på Årstider, måneder, ugedage, tider på dagen
  - *der Sommer, der Januar, der Montag, der Abend* usw.
- Ord med følgende endelser -ling, -us, -or, -eur
  - *der Frühling, der Meteor, der Monteur, der Sozialismus* usw.
- De fleste substantiver der ender på -en
  - *Der Ofen, der Rücken, der Boden* usw.
- Substantiver der er dannet af et udsagnsords (verbum) stamme uden endelse (Skriget, Løbet)
  - *der Schrei, der Lauf, der Befehl, der Dank*
- Navne på bjerge
  - *der Großglockner, der Mont Blanc*

Egne notater:

Hunkønsord – die:

- Ord som betegner personer der er hunkønsvæsner
  - *die Mutter, die Frau, die Oma, die Tanke, die Schwester*
- Hundyrnavne
  - *die Kuh, die Henne, die Sau, die Löwin*
- Mange navne på frugter
  - *die Birne, die Nuss, die Banane, die Mandel, die Traube*
- De fleste substantiver der slutter på endelsen -e
  - *die Blume, die Vase, die Decke, die Kerze, die Hose*
- Alle substantiver der ender på følgende endelser (**-ei, -heit, -keit, -in, -schaft, -ung**)
  - *die Bücherei, die Menschheit, die Einheit, die Schülerin, die Freundschaft, die Entschuldigung.*

Intetkønord – das:

- Ord der ender på endelsen -chen og -lein
  - *das Mädchen, das Kindlein*
- Alle landes, byers og øers navne (bruges ikke så tit)
  - *das Dänemark, das Berlin, das Bornholm*
- De fleste substantiver med Ge- foran
  - *das Gebäude, das Gewissen, das Geschrei*
- Substantiver der ender på -tum
  - *das Christentum, das Eigentum*

HUSK at der er mange undtagelser og selv om at der er mange regler, så kommer du til at bruge ordene så ofte, at du på et tidspunkt godt kan huske nogle af reglerne og ordene.

Nogle ord skrives ens, men har forskelligt kendeord (der, die, das) og ændre derfor betydning. Det er derfor ikke lige meget hvad der står foran selve substantivet.

der Heide – hedningen

der Leiter - lederen

die Heide – heden

die Leiter - stigen

